

25.09x34.61	1/4	עמוד 22	גלובס - נדל"ן	27/01/2014	40812574-1
מוזיאון המדע בירושלי - 1805					

מוזזה עירונית

שילוב בין שאיפות גדלות של ארכיטקטים ותחרות בין ערים, הקימה בעולם עשרות מוזיאונים במבנים יקרים ואייקונים. פאנל בכירים וחוקרים מעולם האמנות והעירוניות התכנסו ב"גלובס" לחשבון נפש. היכנו לעידן פוסט בילבאו / מירב מורן

אבו שקרה: "הגיע אדם להתעניין בעשייה האמנותית. דיבר, הביע אכפתיות, ואז שאל בלחש: 'כמה עולה פה עכשיו דונם על יד המוזיאון', הבנתי שבעצם בא בשביל השקעה נדל"נית"

שוקן: "מה חולון מרוויחה מכך שבאתי לתערוכה ויצאתי מהתערוכה נכנסתי לאוטו וחזרתי לתל אביב? הפסדים יש: באים במכונית, אז שטח נתפס בחניה, ונוצרים פקקים באירועים מיוחדים"

שובל: "המיקום האידיאלי למוזיאון בת"א הוא ברצועה שבין יפו והנמל, למשל בדולפינריום, או מאתיים-שלוש מאות מטר פנימה. מבחינת התיירים, המוזיאון במיקום הנוכחי נמצא מעבר לירח"

שיתקים בחודש הבא באוניברסיטה העברית בירושלים יוקרש מושב מרכזי לפיצוח "צופן בילבאו". את המושב ינחה הפרופסור נעם שובל מהמחלקה לגיאוגרפיה באוניברסיטה העברית, חוקר תירות ותרבות כאמצעים לקידום ערים. שובל, שהשתתף גם הוא בדיון ב"גלובס", הזכיר שאפקט בילבאו אמנם נטבע כמושג לוחט בעשור החולף, אולם התופעה היא עתיקת יומין. "מאז ומעולם בנו ערים בשטחן מבנים אייקונים שעשו להן שם", טוען שובל, "אם זה מקדשים או קתדרלות, ובעת הזו - מוזיאונים".

● **משיבה, גאווה, איקוניות, כולם מושגים מעולם היח"צ. האם לא הגזמנו בהערכת עוצמת התרומה של מוזיאון לתושבים ולחיי היום יום?**
אבו-שקרה: "זו הגומה בערים גדולות כמו ירושלים ותל אביב שבהן המוזיאון מוכן מאליו. אבל בעיר של פועלים, במקום מוקצה ונידה שאפילו בית קפה אין בו, זה אחרת. אפשר לדמיין מה היה קורה לו היו מעבירים את מוזיאון המדע עם מוזיאון ישראל לעיר מצוקה בארץ. זה היה מעצים ועוד איך, מרומם לשמים. אני רוצה את אפקט בילבאו באום אל פאחם".
הרטמן: "עוגני זהות עירוניים משמעותיים גם לתושבים. כשמגיע אורח לבקר תושב אצלנו, מביאים אותו למוזיאונים לראות ולהתגאות בחולון, עושים סיור ברכב או סיור רגלי בין המבנים ומספרים: 'זה חדש, וזה יהיה, וזה שלנו'. תפתחו עיתונים, כמעט לא רואים דירות להשכרה בחולון, גם לא דירות למכירה, כי הן נמכרות מיד. הביקוש גדול הרבה מההיצע, וזה קשור גם למוזיאונים ולפעילות סביבם".
שוקן: "יש מוזיאונים נהדרים, אך מה חולון תרוויח מכך שבאתי לתערוכה ויצאתי מהתערוכה,

כל המוזיאונים בישראל הם דוגמאות רעות", כך קובע האדריכל הלל שוקן, פרופסור בבית הספר לארכיטקטורה באוניברסיטת תל אביב. שוקן, שתכנן את מוזיאון המדע בירושלים (עם אדריכל אריה אברהמי), השתתף השבוע בדיון שהתכנס ב"גלובס" בנוגע לשאלה אם וכיצד הופך מוזיאון למנוע צמיחה עירונית. רעיון זה, אשר קיבל את הכינוי "אפקט בילבאו", נולד על שמו של המוזיאון העירוני שבנייתו הושלמה באמצע שנות ה-90 במאה הקודמת, ונחשב למהלך תכנוני שהזניק את עיר הנמל הספרדית הרועכת לתודעה בינלאומית, והזריק לה סם מרץ כלכלי שפרנסי ערים בכל העולם ניסו לחקות.

מדברי חנה הרצמן, מנכ"לית עיריית חולון, שהשתתפה אף היא בדיון, עולה שהיא מאמינה ש"בילבאו" הישראלי מתגלם בעיר שהיא מנהלת. בחולון נפתחו בשנים האחרונות יותר מוזיאונים מאשר בכל עיר אחרת בארץ, ותנופה זו היא גורם מרכזי בהתפתחות של חולון. אם בנוגע לפוטנציאל הגלום במוזיאון נרשמה הסכמה גורפת בין משתתפי הדיון, לא כך הדבר כאשר לדרך לממשו. לעמדתה של הרצמן, הצטרפו סעיד אבו שקרה, מנהל הגלריה לאמנות באום אל פאחם, המקיים בימים אלה את המוזיאון הראשון לאמנות בעיר ערבית בישראל, ומיה הלוי, אדריכלית, המנהלת את מוזיאון המדע בירושלים. הדעות נחלקו בנוגע להיקף המשאבים שצריכים להשקיע והתנאים שצריכים להתקיים כדי שהפוטנציאל המוזיאוני יוגשם: האם המבנה הוא המפתח, מה תרומתה של הפעילות בתוכו ואיזו השפעה יש למיקום שלו ביחס לעיר כולה וביחס לסביבה ולבניינים השכנים. ככנס איגוד המתכננים

20.99:27.85	2/4	עמוד 22	גלובס - נדל"ן	27/01/2014	40812589-7
מוזיאון המדע בירושלי - 1805					

(צילום: אבשלום ששוני)

הדולפינריום בחוף תל אביב. מיקום אידיאלי

(צילום: איל יצהר)

מוזיאון העיצוב בחולון. מוסיף אהבה

20.56x27.97	3/4	עמוד 23	גלובס - נדל"ן	27/01/2014	40812598-7
מוזיאון המדע בירושלי - 1805					

(צילום: אוריה תדמור)

היכל הספר בקרית המוזיאונים. כישלון אורבני

(צילום: חגי אהרון)

הכניסה לאום אל פאחם. מחכה לבילבאו

27.04x33.43	4/4	24	עמוד	נדל"ן	גלובס -	27/01/2014	40812619-1
מוזיאון המדע בירושלים - 1805							

(צילום: איל יצחק)

נעם שובל. "כמו לאורך התמוה"

הלל שוקן. "מתכננים לא נכון"

חנה הרצמן. "אין דירות להשכרה"

סעיד אבו שקרה. "לא הזלנו דמעה"

מיה הלוי. תקופת פוסט בילדינג"

"כשזאהה חדיד ויתרה, אמרנו ברוך שפטרנו"

ציבור בבנייה אייקוניים עירוניים? חנה הרצמן, שמעידה כי תקציבי המוזיאונים, ההקמה והתחזוקה, משולמים מקופת העירייה שהיא מנהלת, מסבירה את עמדתה האוהדת: "זה תורם לגאוה מקומית". פרופ' שובל: "מוכנים לשלם לאדריכל הרבה כסף כדי שיתכנן משהו שאין באף עיר אחרת. זה לא רציונלי, ברוב המקרים לא מוכיח את עצמו ולא מצדיק את עצמו, אבל זה מרכיב בתחרות טבעית בין ערים על תשומת לב, משאבים ותיירים. זה לא רע, מכיוון שלעולם אין לדעת איזה מבנה יצור את האיקוניזציה של הנוף". האדריכל הלל שוקן מזכיר שבניינים אייקוניים כמו אלה שנבנו ברחבי העולם בשנים האחרונות מתאפיינים בעיצוב מנותק, מה שהוא מכנה "אוטיזם תכנוני" – חזיתות אטומות, חיבור מפוקפק לרחוב וכיוצא באלה, ולכן מתקשים לתרום להתרחשות העירונית. שוקן מספר שבימינו כשאדריכל ירושלמי הוצג לפניו לראשונה גשר קלטרורה – אז עוד בתכנון – ומהגרס העיר הכריז כי בזכותו "ירושלים תהיה על המפה", השיב לו שוקן באותה ישיבה: "אם היית מהגרס העיר של ירוחם, הייתי קונה את האמירה הזו, אבל לירושלים, לא היה מוזק לרדת קצת מהמפה הבינלאומית, והגשר הזה לא יעלה אותה לשום מקום".

"אנחנו בתקופת פוסט בילדינג בום", אומרת מיה הלוי, מנכ"ל מוזיאון המדע, ומתכוונת לפרץ הבנייה של מוסדות ציבור גרנדיוזיים, בתכנונם של אדריכלים כוכבים כדוגמת פרנק גרי וזאהה חדיד. לדעתה, בעולם כבר הבינו שלא די בבניינים וש"צריך גם תוכן כדי לקבל את האפקט המצופה". היא מצרפה ש"בתהליך יצירת מבנה אייקוני, שוכחים שהוא צריך לתפקד בתקציב סביר. בזה בנייני ציבור בארץ נופלים נפילה קשה. אם יביאו זאת בחשבון יוולו המשאבים שמושקעים בבנייה ובתכנון". אולי גם זו הסיבה לכך שכשחדיד, שהייתה אמורה לתכנן את המוזיאון באום אל פאחם, חזרה בה, לא הזילו שם דמעה. סעיד אבו שקרה: "כשהיא הסכימה לקבל אותנו לשיחה במשרדים שלה בלונדון אמרנו ברוך השם, וכשויתרה אמרנו ברוך שפטרנו. הבנו שלא נוכל לעמוד בתוכניות הגרנדיוזיות שלה".

לא רציונלי, לא כלכלי ולא מוצדק

מוזיאון MOMA במנהטן, הוא מהמוזיאונים לאמנות הנחשבים בעולם וממוקרי התיירות החזקים של ניו יורק, אם לא החזק שבהם, אך ספק אם משהו זוכר את מראה הבניין שבתוכו הוא הוא שוכן. למה בכל זאת מושקעים מיליונים מכספי

המוזיאון נמצא מעבר לירח". שוקן: "צריך הפוך: להקים את המוזיאון במקום שיש בו אנשים, אז יש סיכוי שיבואו למוזיאון מתוך כך שהוא פשוט שם, בדרך, בין הבית לעבודה, בין הקניות לבילויים".

● בארץ לא רגילים לשילוב ייעודי קרקע שונים באותה סביבה, זה לא מתקבל בברכה בקרב יזמים. מוזיאונים תורמים לשווי הנדל"ני בסביבתם? אבו שקרה: "אצלנו, מאז שהוגדרו 14 דונם שקיבלנו מהעירייה למבנה, בעלי אדמות מסביב הפסיקו למכור. מצפים שהמוזיאון יביא פעילות: מסעדות, בתי מלון וכיוצא בזה, ויעלה את הביקוש והערך של האדמה. פעם הגיע אלי אדם לגלריה, בא כביכול כדי ללמוד

חניה; ומתכננים להפוך את רחוב רופין, שהיום הוא כביש עם אופי בינעירוני, לשרדה עירונית שתתאים לתנועת הולכי רגל, ותכלול מסלולי אופניים וחיבורים לרכבת הקלה ולתחבורה ציבורית".

שובל: "לפני שדנים לחובה את קרית הלאום, צריך לזכור שהמטרה הייתה להקים עיר בירה. היא כישלון מבחינה אורבנית, זה נכון. תרמה לבינוי בירה, אך לא תרמה דבר לתיירות ולהתרחשות עירונית".

● מהו מיקום "טוב" למוזיאון? שובל: "במיקום טוב יש זרימת אנשים גדולה, שיכולים ללכת בסביבתו, כמו לאורך התמוה בלונדון, ובירושלים – מוזיאון הסובלנות (על קו התפר – מ.מ.). בישראל אין מוזיאונים במיקומים

המשך מעמ' 22 <<

נכנסתי לאוטו וחזרתי לתל אביב? מוזיאון ישראל בירושלים, מוזיאון תל אביב ומוזיאון העיצוב בחולון, כולם חשובים כמוסדות, אך תרומתם לחיים העירוניים קטנה מאוד. בתל אביב, אנשים באים למוזיאון והולכים מהמוזיאון ולא מעשירים בדבר את סביבתו. הם אולי אפילו פוגעים בה, בגלל שבאים במכונית, וצריכים לחנות אז יש שטח שנתפס בחניה, ויש פקקי תנועה בגלל אירועים מיוחדים".

● אולי כמו בכל דבר נדל"ני, התנאי הראשון הוא מיקום? שוקן: "המזל של כילבאו הוא שתכננו אותו במקום הנכון, סמוך למרכז ההיסטורי של העיר, שחיבר אותו לחיים הקיימים. אצלנו מתכננים לא נכון, בונים 'קמפוסים תרבותיים'. אין שום סיבה שהמדיטק ומוזיאון העיצוב יהיו סמוכים זה לזה בחולון, הסיבה היא מצאי קרקעי. המיקום של ה'מומה' בניו יורק, בתוך הרקמה העירונית, בין עסקים ופעילויות אחרות, יוצר הזדמנות לתושב שהגיע לסביבה במקרה,

הלוי: "בתהליך היצירה של מבנה אייקוני, שוכחים שהוא צריך לתפקד אחר כך בתקציב סביר. בזה בנייני ציבור בארץ נופלים קשה. אם יביאו זאת בחשבון יוזלו המשאבים שמושקעים בבנייה ובתכנון"

הרצמן: "כשמגיע אורח לבקר תושב אצלנו, מביאים אותו למוזיאונים לראות ולהתגאות, עושים סיור ברכב, או סיור רגלי בין המבנים ומספרים: זה חדש, וזה יהיה, וזה שלנו"

תסמונת הנמל הגוע

כך התפנו בברצלונה, בליברפול, במנצ'סטר ובנמלים הפנימיים של ניו יורק, אזורים שזכו לעדנה אורבנית. זאת בזכות הקלות היחסית להחליף את ייעודם (אחרי שהייעוד המקורי גווע), והאיכות הטבעית שלהם מבחינת המיקום ביחס לעיר וסביבותיה. פרופ' שובל, מזכיר שבישראל אין מקבילה דומה, אולי להוציא את שטחי הנמל בחיפה, ברגע שיסיטו אותם למיקומם החדש. ●

דעיתן של ערי נמל, בעקבות צמצום התעבורה הימית והתדלדלות התעשייה והשירותים שהתלוו אליה, פינתה בערים אלה שטחים איראליים לפיתוח והתחדשות עירונית. השטחים שהתפנו היו לרוב גדולים, קרובים למים, וצמודים לעיר ההיסטורית ופעמים רבות גם למרכז העסקים שהתפתח לידה. מבחינה אורבנית אלה שטחים איראליים לפיתוח עירוני, וכך גם להקמת מוזיאונים.

על העשייה האמנותית. ישב מולי, דיבר, הביע התעניינות וחרדה לפעילות התרבותית. בחיי, התרגשתי מהאכפתיות. ואז, ככה אחרי פתיח ארוך ויפה, הוא פונה אלי בלחש ושואל: 'כמה עולה פה דונם על יד המוזיאון', הבנתי שבעצם הוא בא בשביל לבדוק השקעה".

הלוי: "מגורים היו תורמים את החיוניות החסרה לאזור המוזיאונים בירושלים. הבעיה שיש סכנה גדולה מאוד בבנייה מגורים במקום כל כך יוקרתי, פחד מבוסס שתייוצר עוד שכונה יוקרתית וריקה. אם נצליח לבנות על קרקע ציבורית, מגורים בני השגה לאנשים שלומדים ועובדים באזור – טוב. אחרת, תצמח על יד המוזיאונים שכונת רפאים יוצאת מן הכלל, כמו שנבנית בשטח משרד החוץ לשעבר". ●

נכונים. לכן, רק פחות משליש מהמבקרים במוזיאון ישראל הם תיירים, ולמוזיאון ת"א מגיעים שלושה אחוזים מהתיירים שבאים לעיר. מחקרים הראו שמוזיאון מאריך שהות של תייר בעוד חצי יום, אז אם רוצים להשתמש במוזיאון בת"א כדי לפתח תיירות, המיקום האיראלי הוא ברצועת החוף מיפו ועד הנמל, למשל בדולפינריום, או מאתיים – שלוש מאות מטר פנימה. במיקום הנוכחי, מבחינת התיירים,

והזדמנות לעסקים בסביבת המוזיאון, שהגיעו אלי בתכנון. בפריז, המוזיאונים פזורים בעיר, הם אינם סביב 'כיכר העיר' או 'בקרית הלאום', כמו בירושלים". הלוי: "בקרית הלאום יש מוסדות ממשל, השכלה, תרבות וקצת תעשייה, לא נהרוס את המבנים ונעביר למקום אחר. אבל מעצבים בכוונה כזו את המוסדות המתוכננים להיבנות; חושבים על שינוי כיכר מוזיאון ישראל שהיום היא מגרש

16.43x27.27	1	עמוד 32	העיר כל העיר - עכבר כל העיר	24/01/2014	40769314-4
מוזיאון המדע בירושלים - 1805					

מתוך תערוכתה של נועה יקותיאל, "בין כוונתינו", בגלריה דוויק צילום ברק ברינקר, באדיבות גלריה דוויק

תערוכות מדריך

היאטרון ירושלים

מורסו 20. א'-ה' 15:30-21:30,
ו' וערבי חג 12:00-15:00,
מוצ"ש (שעה לאחר צאת השבת)

21:30 עד
אבן, דרך צילומים של האמן ועד חיים רביה. בתערוכה צילומים ממכתש רמון ומהר הנגב, בסדרת עבודות התרה אחר מקום שבו החיים גדולים יותר מסך כל ההפצים שצברנו; שבו המבט אינו מסתבך בעמודי חשמל וקווי מתח גבוה ונופל למדרג כה, שהזמן בו אינו מתקתק בקצב של הודעות הדואר האלקטרוני. אוצרת: נורית ירון. עד 15.2.

התערוכה האדומים. התערוכה מאוסף דה בוקס. עבודות של אמנים רוסיים שהיגרו לישראל. עד 14.2.

בשהור לבן. דוד אמיר. עבודות ועיצוב שנעשו בשנים האחרונות בדיו על ניירות בגדלים משתנים. העבודות עדינות, כחלקן מופשטות ובחלקן מורפיים דימויים מוגדרים יותר ובעלי אופי תעלומתי. עד 8.2.

פינים שוויים אבל שונים. רבקה שורק. מיצב פיטולי. עד 10.2.

התחנה לחקר ציפורי ירושלים

החברה להגנת הטבע, הגלריה ע"ש גייל רובין, טל' 052-3869488
כתמי צבע. עמיר בלבן. רישומים בצבעי מים.

מוזיאונים

בית טיכו

הרב קוק 7, טל' 6245068. א'-ב',
ד' ה'-ה' 10:00-17:00, ג' 10:00-22:00,
14:00-10:00
וינה של אנה. כיצד עיצבו השנים 1908-1912 בווינה, שנות נעוריה של אנה טיכו בעיה את חייה ואת אמונתה. אוצרת: תמנע זליגמן.

גן התקומה
מדומם לרח' בת"ה, מתחת לאזור החניה של הרובע, טל' 6265906. האתר פתוח בכל עת וללא תשלום
גן המסמל את הנצחת תקומת העם היהודי שחזר לרובע לאחר ניתוק מ"ר ורשלים העתיקה ככלל והרובע היהודי בפרט. בגן אמפיתיאטרון ומ' תקני שעשועים והוא ממוקם מעל שרידי בריכת הקמרון הביזנטית.

החומה הרחבה

רח' פלוגות הכותל, טל' 6265906.
האתר פתוח בכל עת וללא תשלום.
www.rova-yehudi.org.il
חזמת ירושלים מתקופת חוקיה המלך (בית ראשון).

המרכז לאספנות

דרך ביח לנח 29, טל' 6724472. א'-ו'
9:00-14:00, אחר הצהריים בחיאום מרשא 10.2.
כלי ניתוח מהמאה ה-19. ערכות לני תוחי מוח, להקות דם ועוד.
מקלות הליכה מעוטרים. אוסף נדיר

של מקלות הליכה משנהב, כסף וחור מרים אחרים.
סמריאוסקופיה. שיעוני שמש עתיקים.
הקארדו המקורה והקארדו הפתוח
טל' 6265906. הקארדו המקורה
והפתוח המסחרי: א'-ה' 8:00-18:00,
ו' 8:00-16:00; הקארדו הפתוח: האתר פתוח בכל עת וללא תשלום.
www.rova-yehudi.org.il

הרחוב הראשי של העיר הרומית הנור צדית איליה קפטיולונה. פועלות במקום חנויות יורדיקה, אמנות ומודות. במקום שרידים ארכיאולוגיים מרשימים והעתק מפת מידבא שבה נראה בכירוד הקארדו.

יד למורשת חיים חזן

חובבי ציון 18, טל' 5619464, 5631649
בחיאום מראש

מארכיון הסופר חיים חזן. תצלומים נדירים, כתבי יד, תעודות ומכתבים.
כיכר בתי מחסה

למרגלות בית רוטשילד, טל' 6265906.
פתוח בכל עת וללא תשלום
המתחם נקרא על שם השיכון הראשון בארץ ישראל, שנבנה במטרה לספק בתי מחסה לעניים. המתחם היה החצר האחורית שנתרה ביד מגני הרובע היהודי ב"ש, 1948, וממנו יצאו מגני הרובע לשבי הלגיון הירדני.

כנסיות הניאה

בית סמטה ברחוב נחמן, ליד כיכר בחי מחסה, טל' 6265906. כניסה ללא תשלום בחיאום מראש.
שרידים מרשימים של כנסיית מרים החרשה, שנבנתה במחצית המאה ה-17 שית לספירה על ידי הקיסר הביזנטי יוסטיניאנוס, מצויים במרתף של בית ברובע היהודי.

מוזיאון ארצות המקרא

אברהם גרונט 25, קריית המוזיאונים, טל' 5611066. www.blmg.org.
א'-ג', ה' 9:30-17:30; ד' 9:30-21:30; ו', שבת וערבי חג 10:00-14:00; 10:30-10:30 שילוח מודרכים: א'-ה' 10:30-11:00 (אנגלית), 11:00 (עברית); ג' 10:30-11:00 (אנגלית), 11:00 (עברית); 17:30-18:00 (אנגלית), 18:00 (עברית); שבת - יש להתחבר מראש. קבוצות בחיאום מראש

ספר הכפרים. כשיתוף עם Verbum Domini. תערוכה המציגה את תולדות הספר החשוב בעולם באלפיים השנים האחרונות. בתערוכה יוצגו סקסטים מקראיים מקוריים מהחשובים בעולם, ובהם תרגום השבעים, קטעים נדירים מגניו קהיר, כתבי היד המוקדמים ביותר של הברית החדשה, ודפים

יומים, אשר נוצרו ברוח שנאת ישראל מימי הביניים ועד תקופת הנאציזם. אוצרת: נורית סירקיס בנק.
זמן נשים. מבט עכשווי ומעודכן על דימוי האשה היהודיה דרך התבוננות באמנות יהודית מסורתית ומודרנית.
מתוך המגירות. תכשיטים והפצים מאוסף המוזיאון המוצגים לראשונה, שירי אהבה ישראלית ויצירות של אמני ניות ישראליות עכשוויות.

מוזיאון היכל שלמה

המלך ג'ורג' 58, טל' 5889010. א'-ה'
9:00-21:00; שישי 9:00-12:30
מובילי והולף. פרויקט כיתות אמן לסי' טודנטית מצטיינת בוגרות "אמן" בשיתוף מפעל הפיס. התערוכה ממוקמת בגלריית המבואה של המוזיאון, ומצגות בה מבחר יצירותיהן של בוגרות "אמן" - המרכז לאמנות חזותית לציבור החירי. אוצרת: נורית סירקיס-בנק. עד 28.2.

מוזיאון המדע ע"ש בלומפילד

שדרת המוזיאונים, גבעת רם. טל' 6544888
Mada@mada.org.il. א'-ב'
10:00-18:00, 10:00-14:00, שבת
15:00-10:00.

BioScapes. תערוכת הצילומים הוויכוח בתחרות בינלאומית של חבי רת אולימפוס לשנת 2012 עם הגדר לוח של בעלי חיים וצמחים כפי שצולמו במיקרוסקופי אור. בתערוכה 72 עבודות וידאו ותמונות שמודפסות על שקפים שחורים המוארים בתאורה אחורית. עבודות הווידאו והתמונות הן בעלות ערך מדעי ומ' שקפות את ההתפתחויות העדכניות בכיולוגיה של התא. עד 28.2.

משחקי אור וצל. תערוכה חדשה היישר ממוזיאון המדע לוח וילט בפי ריו. במרכז של התערוכה ביתו של פרופ' ארציבילד צל, חוקר הולם ואבי פן צלליות. דרך סיור בהדרי ביתו של המדען, המעוצב בבית בשנות ה-30 של המאה הקודמת, מגלים המבקרים צללים מפתיעים, אקוטיים ופואטיים והופכים לחוקרים בעצמם. בינואר, פריחה מתעוררת מודע זה כל הסיפור עם שפע של פעילויות ייחודיות לת ערובה, סיורים, הדגמה משמעותית ופדגוגית של "צלחת פינתית". תני רכוח רצות: לונה פארק, אשליות, קאפצ'ח, מנוף לגילוי וקוד.

מוזיאון הרצל המחודש

הכניסה לרח הוצל, רח החיכון הלאומי, טל' 6321515. כניסה בחיאום מראש מיצג אורקולי מרהיב המפגיש את

מקוריים מתנ"ך גוטנברג, התנ"ך המודפס הראשון. התערוכה תעקוב אחר התפתחות הטקסט התנ"כי, השורשים היהודיים של הנצרות והתפשטות המונותאיזם. התערוכה מגיעה לראשונה לישראל, ותמשיך לוותיקן באיביב 2014. פתיחה: 24.10.

תמונות מן התנ"ך. תצוגה ראשונה מסוגה של כל מטבעות הסדרה "תמונות מן התנ"ך" בהנפקת בנק ישראל. התצוגה כוללת את כל 17 המטבעות שיוצבו על ידי אמנים שונים, המתחייבים למגוון דמויות, פסוקים וסיפורים מקראיים, ובהם תיבת נח, עקידת יצחק, משפט שלמה, יונה במעי הרג ועוד. אוצר: דוד איבגי.

תערוכת קבע. מסע בזמן המוביל את המבקר אל ארצות המקרא ואל תרבויות המורה הקרוב הקרוב.

פנינים קלאסיות. פריטים נבחרים מאוסף כרובסקי: שכיות חמדה המציגות את השפעת התרבות היוונית על האמנות באיטליה במהלך התקופה הקלאסית. ציורי קיר רומיים. אוסף פרסקאות רד מיים מרהיבים מאזור קמפאניה שבאיטליה. הכניסה בחיאום מראש. תפארת יוון. כלי חרס ותכשיטי זהב מתרבויות יוון העתיקה, מכתרים בת' קופת הברונזה ועד יוון הקלאסית.

מוזיאון גוש קטיף

שערי צדק 5, טל' 6255456. א'-ה'
10:00-20:00, ו' 9:00-13:00. עשרה שקלים. הכניסה מומלצת לילדים מגיל עשר בליווי הורים.

מוזיאון הבית השרוף - בית קמחוס

תפארת ישראל 2, הרובע היהודי. חזונת בטל' 6265906. 20-25 שקל. א'-ה'
9:00-17:00, ו' וערבי חג 9:00-13:00.
www.rova-yehudi.org.il

מבנה מפואר שהתגלה בזמן חפירות "העיר העליונה" שהוא עדות מיוחדת לתקופת חורבן ירושלים במאה הראשונה ושריפתה על ידי הרומאים. במוזיאון מיצג אורקולי המתאר את החיים בתקופה סוערת בימים שלפני החורבן.

מוזיאון הסבע

ההולברן 6, טל' 5631116. א', ג', ה'
8:30-13:30; ב', ד' 8:30-18:00; שבת 10:00-14:00

אין טבע בלי צבע; הדינזאורים; מה רגעש רעידות ארמה; מזון למחשבה; מן האבן לתכשיט; על גחונך תוחל. היהודי הנצחי: ביטויים חזותיים לשנת ישראל מאוסף פיטר ארנטל. אירוס, קרקסות, כרות, פסלים והפצי

המבקר עם חווה מדינת היהודים בנימין זאב הרצל, ומעניק 60 דקות של מבט מעורר מחשבה והשראה על מצבו של העם היהודי כפי שניתח אותו הרצל; "מחפשים את ההיסטוריה" - משחק אתגרי חינוכי לכל המשפחה, הכולל כתבי חידה ומשימות. לכני 8 ומעלה.